

העננים יצרו את הבידול מהעולם - עם רוממות ותוכן פנימי מכובד!

כתב רש"י שבמקום שבו יסבבנהו' - סבבם והקיפם בעננים ובדגלים, שם גם יבוננהו' - בבינה ותורה.
חומת המגן לא היתה רק חיצונית - של נגד ושלילה, אלא יצוקה עם תוכן ומשמעות פנימית שמילאה אותנו והגנה עלינו מבפנים.
כך גם הסוכה - שמגינה עלנו מהשיטפונות שבחוץ - אנו מסתופפים בצילא דמהימנותא עם האושפיזין בתוכה.
הדרישה מאיתנו היא רק 'צא מדירת קבע' - עצירת המרדף אחר הנוחיות והמותרות, של הדירה הגשמית שאנו מורגלים לשקוד על היופי והפאר שלה.
כדי להיכנס לסוכה ולקבל את החיזוק וההתעלות לכל השנה, והפורס סוכת שלום - ישמור את עמו ישראל לעד.

דתניא {ויקרא כג-מג} כי בסוכות הושבתי את בני ישראל ענני כבוד היו דברי ר' אליעזר. [יא:]

יש להבין מדוע עננים אלו ששמרו הגנו ופלסו דרך לעם הקודש נקראו ענני 'הכבוד'!
מסביר הגאון רבי שלמה זלבה זצוק"ל שהעננים האלו לא יצרו רק את הבידול של ריחוק וניכור מכל העולם - אלא נתנו רוממות, עם תוכן פנימי מכובד!
על הפסוק "ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמן, יסבבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו" - שמתאר את היציאה מהתהו והטומאה של ארץ מצרים.

חייהם של ישראל - רצופים שבה והודיה לבורא העולם!

הרש"י בשיה"ש מבאר את הפסוק 'מה דודך מדודי' - כך היו שואלין האומות את ישראל, מה אלהיכם מכל האלהים שכך אתם נשרפים ונצלבים עליו?
מהלך חייהם של ישראל - עם מסירות נפש לאביהם שבשמים - זה השבח והנוי למי שברא אותם ונתן להם את תורתו.
עד כדי כך שאפילו בזמן שקיבלו שפע אדיר ומופלא ממרומים - בקריאת ים סוף, נעמדו מיד להכריז שהם מקבלים עול מלכותו בכל מצב, גם יהיו קשיים - 'זה אלי ואנוהו'.
ממילא כשהאדם מהדר במצות ה'התנאה לפניו במצות' - זה רק ביטוי לאהבה הפנימית שהוא חש כלפי הבורא.
וממילא גם הדרשה של הגמרא כאן - 'התנאה לפניו במצות' - כלולה בפירוש שהביא על התורה.

אי רבנן אמאי מצוה? לעולם רבנן היא, ומשום שנאמר {שמות טו-ב} 'זה אלי ואנוהו' - התנאה לפניו במצות. [יא:]

הנה רש"י בשירת הים כתב 'ואנוהו, לשון נוי, אספר נויי ושבחו לבאי עולם, כגון מה דודך מדוד, דודי צח ואדום, וכל הענין, עכ"ל.
וצריך להבין מדוע רש"י לא הביא את דרשת הגמרא כאן 'התנאה לפניו במצות'!
מסביר הגאון רבי אברהם יצחק ברזל זצוק"ל שרש"י בא לומר שעם ישראל לא רק משבחים ואומרים את שבחיו של הקב"ה, אלא עצם חייהם רצופים שבה והודיה לבורא העולם!

אם האדם קצת מתרומם - מיד ה' מתרעה ברחמיו!

הזה, זו ממקומו ומתקרב לקב"ה - הוא הופך את מדת אכזריות עצמה למדת רחמים.
כמו שמצאנו בנדרים [ח:] אין גהינם לעוה"ב, אלא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה, צדיקים מתרפאים בה, ורשעים נידונים בה.
רואים שניתן להשתמש עם דבר אחד לשני הכיוונים - והעבודה שלנו היא לנתב את הכל אל הטוב!
האמת שכל הבריאה נבראה ע"י הבורא שחפץ להיטיב לבריותיו - ואם יש מידת אכזריות ח"ו היא רק בגלל אנשים שעיקמו את דרכיהם.
ולכן מיד כשאדם רוצה לחזור להתרומם ולהתקרב לה' - מיד ה' מתרעה ברחמיו, ואפשר לזכות ולהיוושע.

א"ר (אליעזר) למה נמשלה תפילתן של צדיקים כעתר? לומר לך, מה עתר זה מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום, אף תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקב"ה ממתת אכזריות למדת רחמנות. [יד.]

יש הבין מה מיוחד בפעולת ההיפוך של הקלשון [עתר] יותר מכלים אחרים שניתן להפוך איתם את התבואה?
מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל מסביר שהרי עם העתר לא מעבירים את התבואה למקום אחר - אלא רק מגביהים ומנענעים מעט אותה, וזה כבר פועל את פעולתו.
כך גם בתפילה - אם האדם קצת מתרומם, מתנתק מעט מהעולם

איך יכולים להתיר עגונה מדין סוכה?

לנו עתה ולא כן הוא, כי יכולים ללמוד דין אחד מחברו ודבר זה ידוע להוגים בה.
וכבר נלאו כמה חכמי התורה לעמוד על כוונתו מאין יכולים להוציא מדין סוכה להתיר עגונה?
כשאמרו את דברי הגר"ח הנ"ל לפני **מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א** אמר - כי מפורש כן בגמרא בבא בתרא [קס"ב:] אמר חזקיה מלאה בקרובים כשר, ואל תתמה, שהרי אויר סוכה פוסל בשלשה סכך פסול פוסל בארבעה.
הרי שלמדו מסוכה דין לגט, ועל ידי גט אפשר להתיר עגונה.

אמר רבה אשכחתינהו לרבנן דבי רב דיתבי וקאמרי אויר פוסל בשלשה סכך פסול פוסל בארבעה. [יז.]

הנה **מרן הגר"ח מוואלין זצוק"ל** כתב ב'רוח חיים' [בפ"ה מ"ב] הפוך בה והפוך בה וכו' כמו שאמרו רז"ל עירובין נד: למה נמשלה התורה לדד מה הדד כו', והנה כמו הדד שעצמותו בשר, והתינוק מוציא ממנו חלב, כן התורה, למשל מדין סוכה יכולים להוציא להתיר עגונה וכדומה.

אף שלפי הראות נראה שכמה דינים אינם נצרכים ואינם נהוגים